

Наши

шуми

број 56-57 јули 2012

ЈП МАКЕДОНСКИ ШУМИ

МАКЕДОНСКИ
ШУМИ

во партнерство со природата

Заштити ја шумата од пожари!
Mbroje pyllin nga zjarret!

Запознај го
Бубо.

Njohtohu me
Bubon.

Кампања за заштита на шумите од пожари
Fushata për mbrojtjen e pyjeve nga zjarret

ПРОМОЦИЈА

Жарко Караџоски, ген. директор на ЈП Македонски шуми, одржа прес конференција на која ја претстави Кампањата за ребрендирање на ЈП Македонски шуми.

8

АКТУЕЛНО

Реализација на дел инвестиционата програма на ЈП "Македонски шуми", набавка на 3 нови градежни машини (булдозери).

14

ПОЖАРИ

Проект „Зајакнување на подготвеноста за справување со шумски пожари“

18

ЛОВСТВО

ЈП «Македонски шуми» стопанисува со 8 ловишта, со вкупна површина од 101.758 ха.

24

04 БЛИЦ

Ребрендирање на ЈПМШ, Прес, Презентација

07 ЕДИТОРИЈАЛ

Во партнерство со природата

08 ПРОМОЦИЈА

Кампања за ребрендирање на ЈПМ

14 АКТУЕЛНО

Набавка на булдозери

18 ПОЖАРИ

Зајакнување на подготвеноста за справување со шумски пожари

22 КОНФЕРЕНЦИЈА

Сертификација на шумите

24 ЛОВСТВО

Ловишта во ЈП Македонски шуми

28 МЕЛИОРАЦИИ

Мелиорации на деградирани шуми

32 ПОШУМУВАЊЕ

Пошумување во минатото

36 ИСКУСТВА

Преживување во зимски услови

Весник на јп за стопанисување со шуми *Македонски шуми*

Издавач: ЈП Македонски шуми • За издавачот: Жарко Караџоски, генерален директор

• Главен и одговорен уредник: Александар Флоровски • Уредник: Соња Никчевиќ

Редакција: Соња Никчевиќ, Фатима Шкријељ • Издавачки совет: Жарко Караџоски, Александар Флоровски, Соња Никчевиќ, Ангеле Спировски, м-р Слободанчо Климоски, м-р Костадинка Соколовска, Марјан Стојаноски

Печати: „Даскал Камче,, - Кавадарци

Адреса: јп Македонски шуми, Ул. Перо Наков бб, Скопје • тел. 02.2581.080 • факс 02.2581.824

makshumi@mkdsumi.com.mk • www.mkdsumi.com.mk

Конференција за печат на ЈП Македонски шуми

ВО ПАРТНЕРСТВО СО ПРИРОДАТА нов слоган на ЈП Македонски шуми

МАКЕДОНСКИ
ШУМИ

во партнерство со природата

На 08.07.2012 год, во просториите на ЈП, генералниот директор на „Македонски шуми“, Жарко Караџоски одржа Конференција за печат, на тема „Мистериозните кругови во жито“, Настанот кој предизвика полемика во јавноста, до денеска беше енигма дали се работи за печат од НЛО или некој тоа намерно го направил. Мистериозниот круг во житно поле е идеја на „Македонски шуми“ да го промовира новиот слоганот во нивата во штипско Карбинци.

- Самиот знак, кој беше предмет на голем број шпекулации, претставува постојана промена, движење и обновливост каква што постојано гледаме во природата. Различните бои на трите листа ги претставуваат фазите низ кои што поминуваат шумите за време на различните годишни времиња. Ова, пак, од друга страна, ја означува посветеноста на претпријатието за време на целата година, постојано да оди напред и во соработка со природата помага во природните токови – изјави директорот на „Македонски шуми“, Жарко Караџоски на прес-конференцијата.

Конференција за печат на генералниот директор на ЈП Македонски шуми, г-дин Жарко Караџоски, по повод набавка нови градежни машини

На конференција за печат, која се одржа во кругот на Стовариштето за огревно дрво во с. Петровец, на 24.04. 2012 год. генералниот директор на ЈП Македонски шуми, г-дин Жарко Караџоски рече: „Морам да нагласам дека оваа инвестиција, односно вложување во основни средства потребни за непосредно производство е единствена и за почит, зашто е прва од постоењето на ЈП, обезбедена од сопствени средства.“

“Според императивот дека ЈПМШ мора да се трансформира во претпријатие со тенденција на вклопување во европските рамки, а тоа значи инвестирање во сопствено производство со сопствени основни средства. Во септември и октомври, минатата година 20 теренски возила Лада Нива, во две транши по 10 возила беа доделени на 20 подружници на ЈП. Во нашата инвестициона програма за 2011. година беше планирана набавка на три нови булдожери, кои се пред нас, што значи дека се подготвени за работа, со тоа што следната година се планира набавка на уште најмалку три.

Презентација на GPS -технологија

При крајот на март, 2012 год. , во просториите на Шумарски факултет-Скопје се одржа презентација на GPS-технологијата и примената во шумарството. Презентацијата ја одржа проф. др. Иван Блинков, а на неа учествуваа вработени во ЈП Македонски шуми. Со примената на овие уреди во процесот на работата ќе се овозможи постојана контрола на извршителите на работата, редовно ажурирање и следење на сите фази на процесот во производството.

Уредите се состојат од мобилен дел GPS и стационарен-базна станица, на презентацијата беше објаснет начинот на работа на системот, податоците кои треба да се внесат во базната станица пред да се излезе на терен и другите можности на овој уред.

Регионална соработка

Во периодот од 17-20 јуни 2012 год во х. Метропол –Охрид се одржа работилница во организација на Regional Rural Development Standing Working Group (SWG) и германската агенција за соработка (GIZ) под наслов „Закнување на регионалната соработка и вмрежување на секторите шумарството и водостопанство за одржливиот развој во речните сливови на Југо-Источна Европа”

На конференцијата учествуваа преставници на ресорни министерства, јавни компании, универзитети, академии и невладини и организации од секторите шумарство и водостопанство од земјите на Југоисточна Европа. Претставник од ЈП Македонски шуми беше дипл. шум. инж. Дејан Манџуковски. Во текот на работилницата беа издвоени неколку главни полиња на кои треба да се дејствува

Група 1 (главни приоритети)

- екосистемски услуги во заштитените шуми во Југоисточна Европа
- јакнење на капацитетите на планерите во секторите шумарство и водостопанство
- усогласување на методологии за оценување на ризици од ерозија

Група 2 (второстепени приоритети)

- Управување со поплави
- Социјални, економски и еколошки придобивки од заштитните шуми
- Трансгранична соработка во областа на водостопанството и шумарството што ги засега националните паркови

Група 3 (третостепени приоритети)

- усогласување на законодавството на земјите од Југоисточна Европа
- Resource governance и друго.

IN MEMORIAM

шум.инж. Војо Ковачовски
(17.07.1955 - 15.03.2012)

Војо Ковачовски е роден на 17.07.1955 год. во с. Црник, Пехчево. Основно училиште завршил во Пехчево, гимназија во Берово, дипломира на Шумарскиот факултет во Скопје. Во 1982 год. се вработува во Дрвно индустрискиот комбинат “Равна река”, Пехчево, каде во 1988 год. е назначен за директор на ШС “Равна река”, каде останува на работа и успешно ја врши својата работа се до 01.07.1998 год. Како еден од основачите на Јавното претпријатие за стопанисување со шуми “Македонски шуми”, доаѓа во Скопје, каде станува помошник директор на Секторот за производство. Во 2002 год. се враќа на работа во ПШС “Равна река”, како самостоен референт на ШСЕ “Буковиќ-Бајаз тепе”.

Животот, трагично го загуби во сообраќајна несреќа на 15.03.2012 год. Зад себе остави неизбришливи траги како добар сопруг, татко, раководител, работник, колега, другар...

Малку се зборовите кои можат да го опишат неговиот животен опус.

Среќни сме што го познававме и бевме дел од неговото окружување.

Вечно ќе живее во нашите сеќавања и мисли.

Слава му!

Сертификација на просторите на Западен Балкан - избор за одржливо стопанисување со шумата

Во организација на Еколошко - промотивното здружение Еко Зона Шипово, а со поддршка на Министерството за земјоделие, шумарство и водостопанство на Република Српска, PEFC International i USAID/SIDA Firma project, во средината на јуни, 2012 год. во Бања Лука е одржана Регионална конференција: **Сертификација на просторите на Западен Балкан - избор за одржливо стопанисување со шумата.**

На Конференцијата, покрај домашните институции, учествуваа и организации од Регионот, меѓу кои и Македонија, Албанија, Србија, Црна Гора, Хрватска и БиХ, претставници на PEFC од Словенија и PEFC-Италија, претставници на меѓународни организации PEFC International, Конфедерацијата на Европски сопственици на шуми-CEPF, од Канцеларијата на UN FAO за Европа и Централна Азија. Учесниците на оваа Конференција, презентирајќи ја состојбата во своите средини, низ динамична и афирмативна дискусија покажаа заеднички интерес и грижа за одржливо стопанисување со шумските ресурси во своите држави и целиот регион. Во состав на Македонската делегација беше и Игор Лазароски, пом. директор на Сектор за одгледување, заштита и екологија

Сектор за користење на шуми

На 29.03.2012 год. во просториите на дирекцијата на ЈП македонски шуми се одржа состанок со сите раководители на подружниците во ЈП. Состанокот го свика и го водеше **пом. дир. на Секторот за користење на шуми, шум. инж. Митко Занов**. Според неговите зборови, на состанокот се дискутирало за најактуелните теми и проблеми со кои се соочува овој сектор, а тоа се пред сè разгледување на старите договори за фазите сеча дотур и превоз и распишување на нови тендери за овие услуги. Во однос на унапредување на начинот на функционирање на секторот, биле спомнати мерки за штедење на резервни делови и гориво, начин за набавка и требување на гориво и резервни делови, како и нормирање на работните места и работата за поефикасно извршување на процесот на производство. Со контролата на искористеност на механизацијата, навремена и постојана комуникација, преку редовно испраќање на извештаи за работата и други мерки кои тековно ќе се воведат се очекува одговор на зголемената потреба за огревно и техничко дрво на пазарот во државата. Заклучок од овој состанок е дека со подобра комуникација и заложби во подружниците, ќе се зголемат резултатите на производство. На состанокот се распрашаше и за шумите во приватна сопственост и надлежностите на ЈП, во оваа област.

во партнерство со природата

Нова филозофија на работење на МАКЕДОНСКИ ШУМИ

На 10 јули (вторник), јавното претпријатие ЈП „Македонски шуми“, претставувано од генералниот директор, Жарко Караџоски го обзнани новото лого на претпријатието, кое е дел од скорешното ребрендирање на ЈП „Македонски шуми“.

Логото и слоганот се дел од новата филозофија на работење на ЈП „Македонски шуми“ каде што преку слоганот „во партнерство со природата“ претпријатието симболично ја прикажува и неразделната врска помеѓу луѓето и шумите.

Зборот „партнерство“ има и преносно значење каде што, покрај останатото, ја доловува високата еколошка свест на ЈП „Македонски шуми“ како и несебичниот дух на претпријатието кое што работи „во партнерство со природата“ за општото добро на сите нас, но и за добро на самите шуми.

Самиот знак, кој беше предмет на бројни шпекулации, претставува постојана промена, движење и обновливост каква што постојано гледаме во природата.

Различните бои на трите листа ги претставуваат фазите низ кои што поминуваат шумите за време на различните годишни времиња. Ова пак, од друга страна, ја означува посветеноста на претпријатието за време на целата година, постојано оди напред и дополнително помага и покрај природните процеси.

www.mkdsumi.com.mk

РЕБРЕНДИРАЊЕ НА ЈП ВО ИДНИНА “ВО ПАРТН

Новиот знак симболизира постојана промена, круг кој симболизира движење и обновливост. Тоа се три листа изразени со различни бои, значи како што се менуваат годишните времиња во природата, така се менува и животот во шумата.

На Конференцијата за печат која се одржа на 10.07.2012 год. во просториите на ЈП Македонски шуми, Јарко Караџоски, ген. директор на ЈП Македонски шуми, претставувајќи ја Кампањата за ребрендирање на ЈП Македонски шуми и негово презентирање во јавноста како успешно и ликвидно претпријатие, им се обрати на присутните Медиуми со следните зборови:

“Денешниот Прес е свикан да се дообјасни недоумицата за појавата на “мистериозните кругови”, која што беше објавена пред една недела. Тоа беше во Карбинци во Штипско и од објавувањето до денес кружат разни шпекулации и нагаѓања околу тоа. Ние денеска сакавме да ви ја кажеме вистината и јавноста да знае за што станува збор. Да бидам искрен, кога ја правевме поканата до средствата за информирање се мислевме до која редакција да ја доставиме, бидејќи ниту е тема на политика, ниту на економија, туку едноставно е тема на некаква мистерија, а во средствата за информирање не постои редакција за мистериозни појави. Сепак одлучивме да испратиме покана до редакција за економија. Зошто, затоа што овој проблем е врзан за економија. Значи, случајот е познат, во околината на Штипско, во Карбинци се појави еден т.н. мистериозен круг во жито, така беше наречен од средствата за информирање и после неговото појавување и снимање од одреден параглајдерист, во јавноста почнаа да кружат разни информации, а прво беше дека конечно Република Македонија ја посетил вонземјанин. Би била навистина топ тема кога би не посетил уште вонземјанин, бидејќи се друго не посети. Народот, како топ тема веднаш го прифати, но интересно беше што таа посета и таа мистерија не вроди страв. Ние сме храбар народ, и сите се обидовме да коментираме дали е НЛО или нешто друго. Втора теза која се појави во јавноста е дека мистериозниот круг е дело на Господ, по некоја негова порака дека доаѓа судбоносниот ден, имаше и такви коментари.

П МАКЕДОНСКИ ШУМИ ПАРТНЕРСТВО СО ПРИРОДАТА”

Сепак, тој мистериозен круг е дело на човечка рака, на одредена група млади уметници и ентузијаста коишто успеале да направат нешто што во другите земји често се случува, а не сме навикнати да го гледаме во Македонија. Како прво, мораме да ги побиеме овие информации. Не е точно дека е мистериозен круг во жито. Значи, не е жито, туку е јачмен. Значи, ако веќе го формулираме, треба да кажеме мистериозен круг ви јачмен. Второ, тоа жито или јачмен не е сопственост на индивидуален земјоделец, туку на ЈП Македонски шуми.

Трето, беше добро објавено дека местото каде што е појавен мистериозниот круг е во сопственост на ЈП Македонски шуми, ШС Штип. Да, и тоа не е случајно.

Тоа е вистината, затоа што ние денес имаме намера да објавиме новото лого на Македонски шуми кое сега ќе го видите. Значи ова зад мене е новото лого на Македонски шуми, за кое кружеа разни информации. Некој не спореди со Сони Ериксон, некој со лого од Земјоделски факултет и друго, но ова е уникатно, оригинално.

Ова е новиот бренд, новото лого на Македонски шуми. Ние одлучивме да направиме ребрендирање, а причината е логична, зашто со ова заокружуваме еден, за Македонски шуми, успешен период во секој поглед. Новото лого и новиот слоган “во партнерство со природата”, ќе го дефинира Јавното претпријатие, малку поинаку.

Од денес па натаму ние сме главните партнери со природата на која ќе посветиме повеќе внимание на еколошките принципи на стопанисување.

Новиот знак симболизира постојана промена, круг кој симболизира движење и обновливост. Тоа се три листа изразени со различни бои, значи како што се менуваат годишните времиња во природата, така се менува и животот во шумата.

Новиот знак симболизира постојана промена, круг кој симболизира движење и обновливост.

Новиот знак симболизира постојана промена, круг кој симболизира движење и обновливост. Тоа се три листа изразени со различни бои, значи како што се менуваат годишните времиња во природата, така се менува и животот во шумата. Има зелен, жолт и црвен лист кои претставуваат раѓање, постоење и опаѓање на лисјата, во еден циклус на функционирање на промените во природата, односно кај лисјарите, додека игличката која е подвлечена под зборот Македонски шуми ја симболизира иглолисната шума. Тоа се нашите шуми. Процесот на обновливост, одржливост, начин на функционирање на ЈПМШ. Самиот круг е во елиптична форма што претставува постојано движење. Расфрланите лисја имаат некакво струење. Оттука доаѓаат оние ситни мали ливчиња кои како струење често можеме да ги видиме во шумата. Тоа е нашата нова филозофија. Некој ќе каже, некој ќе се праша зошто ова лого и зошто сега?

Морам да потенцирам дека ЈП Македонски шуми се развива и оди во еден сосема друг правец од она што некогаш било. Тоа треба да го покажеме со бројки. Критичните и лошите години за Македонски шуми завршуваат некаде во 2006 година, кога ЈП Македонски шуми ги прави најголемите долгови по сите основи. Во 2006 година завршува кредитирањето, трошењето многу пари по основ на кредити, и од таа година наваму Македонски шуми е без ниту денар кредит. Од 2008 година наваму Македонски шуми ги плаќа сите обврски по основ на даноци, сите придонеси по однос на пензиско, здравствено и тн., како и останатите даноци по основ на добивка, персонален данок итн. Македонски шуми во последните 3 години е максимално ликвидно.

Значи, буквално не должиме на ниту една банка, ниту кон добавувачите. Исплатите се вршат во рокот од доспеаност и секојдневно. Во Македонски шуми платата не доцни и покрај тоа што имаме 2500 вработени и она што е важно Македонски шуми почна да инвестира. Јас ќе набројам неколку инвестиции. 2012 година инвестициите ги насочивме во набавка на основни средства. Минатата година набавивме 20 теренски возила, нешто што не се памти од основањето на ЈП.

Оваа година ја започнавме со набавка на 3 нови булдожери, машини кои се неопходни во процесот на производство. Направивме комплетна компјутеризација со сета технологија која ја прати ИТ технологијата што зборува за модернизацијата на работата на претпријатието. Цела оваа инвестиција чини околу 50-тина милиони и она што е многу важно се работи за сопствени средства. Напоменувам дека оваа година и Денот на дрвото ќе биде финансиран од Македонски шуми. Ако тоа чини од 50-60 милиони и покрај останатите инвестиции, тоа значи дека ЈП Македонски шуми работи солидно и дека доаѓаат нови денови. Токму заради тоа сакавме да го смениме и логото и да докажеме дека во Македонски шуми се случуваат промени, дека таа фирма полека почнува да заличува на нормална ликвидна фирма. Отсега натаму се почесто ќе го гледате Македонски шуми

во улога на грижа за природата. Сакам веднаш да најавам дека во наредните денови ќе следи нова кампања која ќе биде презентирана во медиумите каде што Македонски шуми ќе биде активна во делот на заштитата и обновувањето на природата, заштита од пожари, заштита од бесправни сечи каде што ние како претпријатие ќе бидеме активно вклучени. Ќе имаме кампања со која што мораме да влијаеме врз свеста на граѓаните да не се уништува природата бидејќи со тоа си го уништуваме секојдневниот живот.

Значи, буквално не должиме на ниту една банка, ниту кон добавувачите. Исплатите се вршат во рокот од доспеаност и секојдневно. Во Македонски шуми платата не доцни и покрај тоа што имаме 2500 вработени и она што е важно Македонски шуми почна да инвестира. Јас ќе набројам неколку инвестиции. 2012 година инвестициите ги насочивме во набавка на основни средства. Минатата година набавивме 20 теренски возила, нешто што не се памти од основањето на ЈП. Оваа година ја започнавме со набавка на 3 нови булдожери, машини кои се неопходни во процесот на производство. Направивме комплетна компјутеризација со сета технологија која ја прати ИТ технологијата што зборува за модернизацијата на работата на претпријатието. Цела оваа инвестиција чини околу 50-тина милиони и она што е многу важно се работи за сопствени средства. Напоменувам дека оваа година и Денот на дрвото ќе биде финансиран од Македонски шуми. Ако тоа чини од 50-60 милиони и покрај останатите инвестиции, тоа значи дека ЈП Македонски шуми работи солидно и дека доаѓаат нови денови. Токму заради тоа сакавме да го

смениме и логото и да докажеме дека во Македонски шуми се случуваат промени, дека таа фирма полека почнува да заличува на нормална ликвидна фирма. Отсега натаму се почесто ќе го гледате Македонски шуми во улога на грижа за природата. Сакам веднаш да најавам дека во наредните денови ќе следи нова кампања која ќе биде презентирана во медиумите каде што Македонски шуми ќе биде активна во делот на заштитата и обновувањето на природата, заштита од пожари, заштита од бесправни сечи каде што ние како претпријатие ќе бидеме активно вклучени. Ќе имаме кампања со која што мораме да влијаеме врз свеста на граѓаните да не се уништува природата бидејќи со тоа си го уништуваме секојдневниот живот.

ЈП Македонски шуми од денес натаму ќе биде претпријатие коешто нема само да произведува дрва, симболично кажано, туку ќе произведува кислород, а кислородот е она што може да ни фали во овие пеколни тропски жештини, а ние како партнери со природата ќе се потрудиме да ги зачуваме шумите.”

На крајот, директорот на ЈП Македонски шуми, Жарко Караџоски им се заблагодари на средствата за јавно информирање, на “Фабрика Креатива”, млади луѓе, креатори на ова лого и ребрендирањето, коишто многу помогнаа во креацијата и начинот на претставување на новото лого и слоган.

На новинарско прашање: -Може ли да ни кажете како се направени овие кругови и дали тоа беше маркетиншки трик?

Жарко Караџоски одговори дека, параглајдеристот, од чија случајна снимка се започна, нема ништо заедничко со нас. Човекот не го познаваме, ниту Македонски шуми го ангажирале. Тоа било случајно. Не беше планирано ова што отиде во јавност. Ние планиравме да го сликаме кругот и следниот ден да го објавивме, како што денес го објавивме. Јас кажав дека земјиштето е наше и со помош на младите ентузијасти од Фабрика Креатива сето тоа го направија да личи на логото. Сакавме со маркетинг и пропаганда да го кажеме она што го сработивме, но ситуацијата излезе онака како што излезе и денес ја презентираме првичната намера.

Конференцијата за печат, најавена како објаснување за појавата на “мистериозните кругови во Карбинци во Штипско”, всушност беше промоција на новото лого и слоган, како почеток на ребрендирање на ЈП Македонски шуми, во ново, успешно и современо претпријатие. Оваа Конференција за печат предизвика огромен интерес и беше топ тема на денот во сите медиуми, што беше цел на кампањата.

Соња Никчевиќ

МАКЕДОНСКИ ШУМИ

во партнерство со природата

Почитувани,

На 10 јули (вторник), јавното претпријатие „Македонски шуми“, претставувано од генералниот директор, Жарко Караџоски го обзнани новото лого на претпријатието, кое е дел од скорешното ребрендирање на Македонски шуми. Освен знакот, кој е скоро идентичен на таканаречениот “мистериозен круг во жито” кој неодамна се појави во Карбинци, Штипско, Г-дин Караџоски, исто така ја претстави и новата парола, односно, новиот слоган “во партнерство со природата”.

Логото и слоганот се дел од новата филозофија на работење на „Македонски шуми“ каде што преку слоганот “во партнерство со природата” претпријатието симболично ја прикажува и неразделната врска помеѓу луѓето и шумите. Исто така, беше истакнато дека зборот „партнерство“ има и преносно значење каде што, покрај останатото, ја доловува високата еко свест на „Македонски шуми“ како и несебичниот дух на претпријатието кое што работи „во партнерство со природата“ за општото добро на сите нас, но и за добро на самите шуми.

Самиот знак, кој беше предмет на бројни шпекулации, претставува постојана промена, движење и обновливост каква што постојано гледаме во природата. Различните бои на трите листа ги претставуваат фазите низ кои што поминуваат шумите за време на различните годишни времиња. Ова пак, од друга страна, ја означува посветеноста на претпријатието за време на целата година, постојано оди напред и дополнително помага и покрај природните процеси.

Инаку, новата работна етика и филозофија на претпријатието, Г-дин Караџоски ја поткрепи и со конкретни бројки, но потенцираше дека:

- За разлика од претходно, од 2006-та наваму, редовно се регулираат сите давчки кон ПИОМ;
- Билансот на успех до 2008-ма бил негативен, а од 2009-та е веќе позитивен;
- Од 2007-ма веќе немаме кредити и од 2009-та до сега редовно се плаќаат ДДВ како и сите останати давачки кон државата!
- **Инвестиции реализирани во изминатиот период**
- **Обезбедени се три градежни машини-булдожери**

Вредност на набавката 18.900.000,00ден.

Понатамошна инвестиција со 20 теренски возила во 2011год.

Вредност на набавката 9.150.148,00 ден.

Во тек е реализација на тендерот за **катастарски услуги** со што ќе се заогружи постапката за легализација на бесправно изградените објекти со изготвување на геодетски елаборати по подружници.

Вредност на набавката 1.615.633,00 ден.

Спроведување на Акцијата Ден на дрвото во 2011год. Пошумени се 981,13ха.

Обезбедени средства (од самото претпријатие!) за пролетно и есенско пошумување во износ од 65.293.341,00ден.

За развој во делот на ИТ

Компјутерска опрема: сервер, клиентски компјутери, лиценци за оперативни системи

Вредност на набавката 5.750.145,00ден.

Принтерска опрема: „all in one“ канцелариски печатари и печатари

Вредност на набавката 1.053.435,00ден.

Мрежна опрема за VPN поврзување на дирекцијата со подружниците

Вредност на набавката 1.889.354,00ден.

GPS УРЕДИ

Вредност на набавката 475.524,00ден.

Планирани инвестиции до крајот на 2012 година

Се планира да се инвестира во понатамошен развој со уште 28 теренски возила за кои се планирани средства во Инвестиционата програма во износ од18.500.000,00ден.

ISO – Стандардизација - планирани средства 4.000.000,00ден.

Сертификација на шумите - планирани средства..... 12.000.000,00ден.

Инвестиции во делот на ИТ

GPS УРЕДИ. Во тек е постапка за набавка во износ од..... 450.000,00ден.

Пасивна мрежна опрема во износ од..... 2.500.000,00ден.

Доопремување на сервер-соба и подготвување на резервна локација за сервер соба во износ од.....1.500.000,00ден.

Изработка и реализација на на ИКТ Стратегија во износ од.....18.000.000,00ден.

За 2012 година за спроведување на есенското пошумување од Акцијата „Ден на дрво,, планирани се средства во износ од 30.000.000,00ден

Сите овие инвестициони вложувања ЈП „Македонски шуми,, ги има реализирано од сопствени финансиски средства.

Како за крај, и како одговор, барем сега за сега, на сите можни прашања во однос на “мистериозниот круг во жито”, Г-дин Караџоски категорично потврди дека претпријатието “стои зад него, но, во партнерство со природата” и дека резултатот од снимката направена од параглајдеристот бил “комплетно неочекуван”.

Во прилог ви го подготвивме новото лого, логотип и слоган, како една визуелна целина за ваше понатамошно анализирање.

Исто така, во прилог ќе најдете и фотографии од „кругот во жито“ како и линк од [sandSPACE.com](https://www.sandSPACE.com) од кој ќе можете да го аплодирате видео клипот (во висока резолуција) од параглајдеристот за

Ваше понатамошно користење.

Со почит,

ЈП Македонски шуми

Во природата не постојат награди ни казни, постојат само последици

Шумите се природен резерват на здрава храна, огрев, воздух, свежина...затоа односот кон шумата треба да има ниво на култ на национално богатство кој постојано треба да се негува. Шумата претставува природен ресурс со широки можности. Да се зачува шумата, да не се ограбува, да не се пустоши, да се чува од пожари...треба да биде главна цел во развивањето на културата на однесување кон природата. Тоа треба да биде задача и работа на целата заедница, а не само на оние кои на некој начин се поврзани со шумата. Едукацијата за важноста на шумите како национално богатство е неопходна и приоритетна. Фактот дека озонската обвивка околу Планетата Земја, директно зависи од шумите на нашата планета, а со тоа, посредно и животот на неа, најuverливо зборува за нејзиното значење за човекот.

Токму слабото познавање на шумата како неопходен фактор и дел од биодиверзитетот, доведува до немили појави кои достигнуваат катастрофални трагични размери. Познатиот нобеловец Иво Андриќ, рекол: "Од страв луѓето се зловни, сурови и подли...од страв се дарежливи, па дури и добри." Стравот и неснаоѓањето се главна причина за избувнувањето на пожарите. Незнаењето исто така, како и небрежноста. Луѓето, не сакајќи предизвикуваат пожари, а пожар во шума значи катастрофа и во кратки и во подолготрајни размери.

Од небрежност и незнаење избувна и пожарот во близина на Струмица...случајно, несакајќи и незнаејќи, еден жител на приградска населба...ја запали шумата. И таа гореше. Пламените јазици безмилосно ја голтаа боровата шума. Ветрот го потсилуваше огнот и како фурија се ширеше низ падините на планината, на месноста викана "Два пата" и голташе се пред себе. И пак се навраќам на цитираното, "од страв се дарежливи, и добри" овој пат во контекст на стравот од огнената стихија кој ги натерал луѓето кои се нашле во близина, голораки и со природни средства да му се спротистават на огнот. Нерамноправната борба трае со часови. Пламените јазици немилосрдно голтаат се што е пред нив. Ветрот го потсилува огнот. Огнена виулица. Чудо. Пекол. Луѓето немоќни гледаат да се спасат и да го спасат најблискиот. Во таа борба со натчовечка храброст страдаат бранителите на шумата.

Има многу повредени, некои тешко. За среќа, врне дожд. Го гаси огнот...тоа Господ помогна. Но, за жал Господ не им помогна на хероите спасители. Луѓето кои несебично помагаа да се изгаси пожарот, долгогодишни вработени во ЈП Македонски шуми, двајцата браќа Блажо и Пено Стојанови и младиот Мите Ѓорѓиев, им подлегнаа на повредите кои ги здобија при херојскиот подвиг.

Природата уште еднаш го победи човекот...и го повреди.

Пожари сеуште има. Горат шумите, надлежните ги гаснат. Така секое лето, високите температури и невниманието на човекот се главни виновници за тоа.

Само да нема жртви, зашто Во природата не постојат награди ни казни, постојат само последици.

Соња Никчевиќ

IN MEMORIAM

Во нерамноправната борба со огнената стихија во околината на Струмица, на 25.07.2012 год, животите ги изгубија двајца шумари, работници на ЈП Македонски шуми.

СТОЈКОВ БЛАЖО

(19.03.1962 - 25.07.2012)

Роден на 19.март.1962 год. во с.Рич, Струмица, татко на три деца, дедо....

Во ЈП Македонски шуми, ШС "Беласица" Струмица работи од 01. јуни, 1984год., како шумски работник. Познат по својата пожртвуваност и љубов кон шумата, учествува во гаснењето на големиот пожар во близина на Струмица, каде е тешко повреден. Пренесен во Клиниката за хирургија во Скопје, ја губи битката со изгорениците на 25.07.2012год.

Неговото семејство изгуби сопруг, татко и дедо, а вработените во ЈП Македонски шуми, колега, другар и пред се пожртвуван шумар.

СТОЈАНОВ ПЕНО

(04.06.1967 - 25.07.2012)

Роден на 04.06.1967 год. во с.Рич, Струмица, татко на две деца.

Во ЈП Македонски шуми, ШС "Беласица" Струмица работи со неколку прекини од 06. март, 1992год., до 2004год. како шумски работник, а повторно се вработува како лиценциран шумочувар на 01.ноември, 2010 год. Пожртвувано учествува во гаснењето на големиот пожар во близина на Струмица, каде е тешко повреден. Пренесен во Клиниката за хирургија во Скопје, каде ја губи битката со повредите здобиени во пожарот, на 25.07.2012год.

Неговото семејство изгуби сопруг и татко, а вработените во ЈП Македонски шуми, колега, другар и пред се пожртвуван шумар.

Ненадоместлива е болката и сочувството со семејствата на жртвите на овој пожар. Нивната херојска борба со огнените јазици и пожртвуваноста во борбата со огнената стихија ќе останат во анализите на работењето на ЈП Македонски шуми, а нивниот подвиг во нашите сеќавања.

Слава им!

КОНФЕРЕНЦИЈА ЗА ПЕЧАТ НА ГЕНЕРАЛНИОТ ДИРЕКТОР НА ЈП МАКЕДОНСКИ ШУМИ,
Г-ДИН ЖАРКО КАРАЏОСКИ

СО СОПСТВЕНА МЕХАНИЗАЦИЈА, ЧЕКОР ПОБЛИСКУ ДО ЛИКВИДНОСТ НА ПРЕТПРИЈАТИЕТО

“Со реализација на инвестиционата програма и плановите за работа на јавното претпријатие, во кои спаѓа и набавката на сопствена механизација ќе се подобрат резултатите во производството. Резултатите покажуваат дека ЈП Македонски шуми прераснува во ликвидно претпријатие каде што своето место можат да го најдат и стручњаци, за кои нашата компанија ќе биде предизвик како бренд кој се докажува како успешен.”

Реализација на дел инвестиционата програма на ЈП “Македонски шуми”, набавка на 3 нови градежни машини (булдожери) за потребите на ЈП “Македонски шуми”.

На Конференција за печат, која се одржа во кругот на Стовариштето за огревно дрво во с. Петровец, на 24.04.2012 год. генералниот директор на ЈП Македонски шуми, г-дин Жарко Караџоски рече: “Морам да нагласам дека оваа инвестиција, односно вложување во основни средства потребни за непосредно производство е единствена и за почит, зашто е прва од постоењето на ЈП, обезбедена од сопствени средства.”

“Според императивот дека ЈПМШ мора да се трансформира во претпријатие со тенденција на вклопување во европските рамки, а тоа значи инвестирање во сопствено производство со сопствени основни средства. Во септември и октомври, минатата година 20 теренски возила Лада Нива, во две транши по 10 возила беа доделени на 20 подружници на ЈП. Во нашата инвестициона програма за 2011. година беше планирана набавка на три нови булдожери, кои се пред нас, што значи дека се подготвени за работа, со тоа што следната година се планира набавка на уште најмалку три.

Ако се знае дека до сега според тендерските набавки кои секоја година сме ги користеле, за прочистување на 1 км пат се трошело 2000,00 ден., за реконструкција околу 6000,00 ден., а за изградба на еден километар пат е потребно околу 300 000, ден., по километар а на годишно ниво се прочистува во просек мрежа од 244 км, се реконструираат 50км, а за оваа година е планирано пробивање на 40 км шумски пат, тогаш ќе се има пред вид вистинската вредност на овие машини.

На годишно ниво, со постоечката механизација се врши реконструкција на 297 км и прочистување на 1739 км патишта.

Значи, дека за пробивање на еден километар пат се потребни околу 300 000,00 денари, а ние годишно имаме потреба од пробивање на 40 км шумски пат, тогаш е јасна математиката на заштеда на годишно ниво, во износ од околу 120 милиони денари. Овие машини според карактеристиките ги задоволуваат потребите за намената.

Работните карактеристики на булдожерите се:

- **работна маса на машината од: 16.000-17.000 кг**
- **јачина на моторот: 130KW**
- **максимална влечна сила: 135-145 kN**

Произведени во Кина, во фирмата LUIGONG, со вграден германски мотор. Набавени се по пат на сукцесивни набавки по претходна нарачка, со отворена постапка која завршува со електронска аукција. Вредноста на еден булдожер е 6.300.000,00 денари, без ДДВ, а **вкупната инвестиција изнесува 18.900.000,00 денари**, средства кои лично ги обезбеди Јавното претпријатие. Да напоменам дека се работи за дел од инвестиционата програма за 2011 год, а во иднина планираме набавка на уште три вакви машини.

Со активирање на овие машини, и со активирање на веќе постоечките машини кои се во добра кондиција, целата фаза на изградба на патишта ќе биде на ЈП Македонски шуми. Тоа значи дека нема да трошиме за резервни делови, ќе ги намалиме трошоците и со таа заштеда ќе ги платиме новите машини.

2012 г. ја замислувавме како реформска година за ЈП Македонски шуми од многу аспекти. резултатите од тоа се очигледни. Ќе се оди на постручно, попрофесионално и со помлади кадри екипирање на претпријатието. За управување со овие машини ostruchivme 20-тина машинисти кои се здобија со сертификат за управување со нив. Ако сакаме да направиме современа и конкурентна компанија на пазарот, мора да

истраеме на овој пат на реформи. Резултатите покажуваат дека прераснува во ликвидно претпријатие каде што своето место можат да го најдат и стручњаци, за кои нашата компанија ќе биде предизвик како бренд кој се докажува како успешен. Инаку овие машини се набавени по пат на јавна набавка и избран е најдобриот понудувач. Карактеристиките ги задоволуваат потребите. Пуштањето во погон на овие машини, претставува чекор повеќе на патот на трансформација на јавното претпријатие во современа и конкурентна компанија и интегрално и успешно стопанисување со шумите со европски стил на работа. Со излегување од рецесионите за идната година се планира зголемување на производството на техничко дрво и нормално производство на огревно дрво од 400 до 500 000 м³, количина за која имаме обезбеден пласман на пазарот. Задржување на сите досегашни купувачи и враќање на дел од оние кои во изминатиот период купуваа дрво

од соседна Бугарија. Причината за тоа се постојаните цени и постојаниот квалитет на техничкото дрво кој се стандардизира со одлуките кои ги донесовме за производство на квалитетна дрвна маса. За нас е битно да го избегнеме раситнувањето на купувачите и да работиме со познат и стабилен купувач. Овој чекор навестува и присуство на други инвеститори. ЈПМШ мора да се трансформира во начинот на стопанисување со шумите со тенденција на вклопување во европските рамки, а тоа значи производство на други производи како што се пелети, брикети, и биоенергија, со што би влегле во современите начини на производство. Во септември и октомври, 20 теренски возила Лада Нива, во две транши по 10 возила беа доделени на 20 подружници на ЈП, а во наредната година ќе се овозможи комплетирање на вкупната планирана набавка од 40 теренски возила. Покрај тоа одобрена е јавна набавка на три нови булдожери, со тоа што следната година се планира набавка на уште најмалку три. Со тоа, и со активирање на постоечките машини кои се во добра кондиција, целата фаза на изградба на патишта ќе биде на ЈП Македонски шуми. Тоа значи дека нема да трошиме за резервни делови, ќе ги намалиме трошоците и со таа заштеда ќе ги платиме новите машини. Покренавме и постапка за зголемување на бројот на шлепери. Вишокот на дрвна маса, кој се појавува во некои подружници ќе биде превезувана во поголемите потрошувачки центри. Ова ќе биде континуирано преку целата година. Во рамките на оваа инвестициона програма е и изградбата на базени за чување на трупци, во Кавадарци, Кичево и уште еден центар кој ќе се одреди дополнително.

Со изградбата на овие базени ќе се обезбеди складирање на техничката дрвна маса преку целата година.

Завршена е набавката на софтвер за мрежно поврзување со подружниците и дирекцијата за материјално-финансиско работење, потоа најавивме револуционерна инвестиција за обезбедување на сопствен деловен простор за кој постапката за правење на елаборат и проект е во тек.

Извршена е набавка на околу 200 компјутери, хардвер и софтвер и осовременување на ИТ технологијата со која располагаме, со цел вклопување во современиот начин на работа.

Еден од актуелните проекти е намалувањето на цената на огревното дрво во ЈП Македонски шуми, кое го изреализиравме при крајот на минатата и почетокот на оваа година.

Ова е исклучително важно за граѓаните, и ние не сакаме да ги оставиме неподготвени за грејната сезона, инаку ценовната политика на ЈП е ако и досега огревното дрво беше најевтино, со овие цени ќе биде подостапно на граѓаните, на сметка на сите оние енергенсии кои поскапуваат. ЈП Македонски шуми, направи баланс меѓу трошоците и приходите и се труди трошоците да ги надомести на сметка на стабилната цена на огревното дрво.

Со спојување на стандардизирано производство, редовно исполнување на планот за работа, штедењето и намалувањето на непотребните трошоци и на крај со пласирање на сето ова во јавноста и кај нашите соработници ќе создадеме едно ново претпријатие, компанија која ќе биде рамна на европските. Годишните што се пропуштени, ние ќе гледаме да ги надоместиме што побрзо и поефикасно.

Соња Никчевиќ

МАКЕДОНИЈА ЌЕ ДОБИЕ ПЕДОЛОШКАТА КАРТА

Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство до крајот на јуни до Организацијата за храна и земјоделство при Обединетите Нации - ФАО ќе го достави предлог проектот за изработка на педолошка карта на Република Македонија.

Ова е заклучокот од состанокот на министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство Љупчо Димовски со Роналд Варгас од ФАО, одговорен за реализација на проектот со чија финансиска поддршка во соработка со Факултетот за земјоделски науки и храна и Шумарскиот факултет ќе биде изработена педолошката карта на нашата држава.

- Овој проект е од исклучителна важност за нашата држава и затоа Владата на Република Македонија вложи сериозни напори идејата за изработка на педолошка карта да се реализира. Горд сум што за тоа имаме целосна поддршка и од науката, истакна министерот Димовски на состанокот.

Претставникот на ФАО посочи дека проектот кој го иницира Министерството за земјоделство за изработка на педолошка карта на Македонија е од исклучителна важност бидејќи се однесува на еден од ресурсите како основен извор за обезбедување на храна.

- Барањето кое до ФАО го достави Министерството е потврда дека се грижите за структурата на почвата како основа за производство на храна, што е од клучно значење. Радува фактот дека во Македонија сега се реализираат неколку проекти кои се однесуваат на земјиштето. Располагате и со геолошки и топографски информации, информации за вегетацијата и климата и единствено што недостасува се информациите за структурата на почвата. Ова е особено битно за секоја земја заради постоење на претстава за тоа колкави се потенцијалите во земјоделскиот, шумарскиот, сточарскиот и другите сектори, додаде Варгас.

Тој истакна дека е од исклучително голема важност фактот дека ФАО соработува со Владата на Република Македонија и со ресорното министерство за земјоделство. Со проектот за изработка на педолошка карта на Република Македонија како што истакна тој, во соработка со професорите од Факултетот за земјоделски науки и храна и од Шумарскиот факултет ќе се изготват информации согласно стандардите на Европското биро за педолошка мрежа.

- Во Македонија земјоделството има се големо значење. Од 2006 година досега направивме крупни трансформации во овој сектор. Го подигнавме нивото на производство и ги зголемивме приносите, ги едуциравме фармерите, почнавме со примена на нови агротехнички мерки, извршивме реорганизација на водостопанскиот сектор во соработка со Светска Банка и се одлучивме за една агресивна политика во делот на земјоделството, изразена преку финансиска поддршка на примарното производство и на преработувачкиот сектор, нешто што до 2006 година скоро не постоеше. Од нешто повеќе од 6 милиони евра за субвенции во 2006 година, во 2012 година за поддршка на фармерите одвоивме 130 милиони евра што претставува 5,5% од буџетот на државата и е во рамки на просекот во Европската Унија, потенцира министерот Димовски. Со сите овие мерки, додаде тој, успеавме да го зголемиме не само производството на земјоделски производи, туку и извозот кој од 242 милиони евра во 2006 година, лани достигна скоро 500 милиони евра. Изработката на педолошката карта за нас ќе биде насока за планирање на субвенционирањето, пред се на високодоходовните култури.

И со актуелната програма за поддршка на земјоделството и руралниот развој предвидовме мерки за финансиска поддршка на земјоделците кои ќе направат анализа на почвата врз основа на која се дава препорака која култура да се одгледува.

- Сепак тоа се микроанализи кои не ја даваат глобалната слика. Потребна ни е комплетна слика, со педолошки податоци коија ќе биде основа за планирање и насочување на производството со цел да се добијат оптимални приноси од одделни земјоделски култури, заклучи министерот.

Зајакнување на подготвеноста за справување со шумски пожари

Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство, во рамките на активностите предвидени со проектот „Зајакнување на подготвеноста за справување со шумски пожари“ спроведе четири регионални работилници поточно тренинг процес на тренери и тоа на тема:

- Интегрирано управување со пожари
- Техники за контрола на шумските пожари

Целта на работилниците, а и на помошта од проектот, е зајакнување на капацитетот на национални управни и оперативни тела одговорни за справување со шумските пожари.

Воедно се продолжи со промоцијата на отпочнатата Национална кампања за заштита на шумите од пожари која е наменета за сите организации кои имаат интерес за заштита на шумите од пожари и/или вршат неформално образование на млади лица.

Целта на Кампањата е да промовира и воспостави консензус за национална кампања за заштита на шумите од пожари и е наменета за сите институции, организации и администрации кои подготвуваат или се вклучени во спроведување на кампањи за заштита на шумските пожари.

Кампањата е произведена во долготраен, консултативен процес во рамките на проектот. Македонија сега има свое лого за заштита на шумите од пожари – **бувчето Бубо**. Бубо ќе се појави на сите материјали на кампањата и под мотото „Заштити ја шумата од пожари!“, на пријателски начин ќе укажува на опасностите кои постојат од шумските пожари.

„Заштитата на шумите во Македонија е наша уставна и граѓанска обврска, бидејќи шумите се наше природно богатство, на секој граѓанин на Република Македонија.“ посочува Војо Гоговски, Државен советник за шумарство и ловство при Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство и национален координатор на проектот.

Кампањата започна 2011 година и прераснува во континуирана национална активност. „Оваа кампања не случајно ја лансиравме 2011 година, имено Обединетите нации 2011 година ја прогласи за Меѓународна година на шумите.“ вели Гоговски.

Проектот „Зајакнување на подготвеноста за справување со шумски пожари“ е поддржан од Организацијата за храна и земјоделие при Обединетите нации (ФАО).

Работилниците се одржаа на следните термини:

1. 3-4 Мај 2012 година во Хотел МИЛЕНИУМ, Охрид (за учесници од Охрид, Струга, Ресен, Битола, Прилеп, Крушево, Демир Хисар и Кавадарци)
2. 10-11 Мај 2012 година во Хотел СИРИУС, Струмица (за учесници од Делчево, Струмица, Пехчево, Берово, Валандово, Демир Капија, Радовиш и Гевгелија).
3. 17-18 Мај 2012 година во Хотел ЦЕНТРОБИЗНИС, Винаца (за учесници од Винаца, Штип, Кочани, Куманово, Велес, Свети Николе, Кратово и Крива Паланка).
4. 29-30 Мај 2012 година во Хотел СРНА, Маврово (за учесници од Тетово, Гостивар, Дебар, Кичево, Македонски Брод, Скопје и Маврово)

Секоја од работилниците се организираше по следната структура на учесници:

1. ЈП Македонски шуми - Скопје
2. Дирекција за заштита и спасување
3. Центар за управување со кризи
4. ЈУ НП Маврово
5. ЈУ НП Галичица
6. ЈУ НП Пелистер
7. Министерство за животна средина и просторно планирање/Сектор за природа
8. ЈПУЗПП Јасен-Скопје
9. МВР-Единица за планирање резервен состав, превенција и справување со кризна состојба
10. Национална асоцијација на сопственици на приватни шуми
11. Територијални противпожарни единици
12. Противпожарен сојуз на Македонија/Доброволни противпожарни друштва
13. Управа за хидрометеоролошки работи
14. Државен инспекторат за шумарство и ловство

На настаните беа присутни вкупно 118 луѓе (30 учесници во Охрид, 27 во Струмица, 30 во Винаца и 31 во Маврово).

Учесниците добија Сертификат за учество. Здобиеното знаење треба за го пренесат на колегите во нивните институции (цел на концептот Тренинг на тренери).

3-4 мај 2012, хотел Милениум, Охрид

10-11 мај 2012, хотел Сириус, Струмица

17-18 мај 2012, хотел Центробизнис, Винаца

29-30 мај 2012, хотел Срна, Маврово

Согласно Агендата на обуката, се одржаа предавања за:

- Вовед во концептот “Обука за обучувачи”
- Поделба на улогите и надлежностите при шумските пожари
- Состојба со шумските пожари во Р. М. и дискусија
- Однесување на пожарот I и II
- Тактики за гаснење на пожарите I и II
- Алат и опрема за гаснење на пожарите
- Мерки на безбедност и Лична опрема за заштита
- Презентација на опремата и алатот
- Превентивни и пресупресивни мерки
- Мерки и активности на МВР во справување со шумски пожари
- Вежба (погрупи)
- Презентација на резултатите од вежбата (погрупи)
- Проверка на знаењето и евалуација на курсот
- Доделување на сертификати на учесниците

НАЦИОНАЛЕН КООРДИНАТОР НА ПРОЕКТОТ

м-р Војо Гоговски,
Државен советник за шумарство и ловство,
Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство

СООПШТЕНИЕ

Активирање на делумна забрана за движење во шума

Поради високите температури во овој период во годината зголемена е опасноста и појавата на шумски пожари. Шумските пожари најчесто се предизвикани од невнимателни посетители на шумите (собирачи на лековити растенија, излетници и друго). ЈП „Македонски шуми“ апелира до сите граѓани дека е **строго забрането: палење на оган, правење скари, фрлање догорчиња и секаков запалив отпадок и материјали на отворен простор.**

Според член 57, точка 1,2,3 од Законот за шуми (Сл. Весник на РМ бр. 64, од 22.05 2009 год.), кој се однесува на целосно или делумно движење во шума и Согласноста за Забрана за движење во шума или во одделни нејзини делови, издадена од Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство број 09-7573/2 од 12.07 2012 год., Директорот на ЈП „Македонски шуми“-п.о.-Скопје, согласно член 34 од Статутот на Јавното претпријатие ЈП „Македонски шуми“-п.о.-Скопје, поднесе барање и доби согласност од Министерот за земјоделство, шумарство и ловство за

Активирање на делумна забрана за движење во шума до 31.08 2012 год.

ЈП „Македонски шуми“ , нагласува дека против прекршителите на оваа забрана ќе побара поднесување на прекршочни пријави врз основа на член 57, став 3, од Законот за шуми, каде е предвидена казна од 1500 -2000 евра, како и врз основа на Законот за ловство, чл.79, за палење на стрништа, каде е предвидена казна за прекршителите од 1500 - 3000 евра.

ЈП „Македонски шуми“ преку своите 30 подружници издава Одобрение за ограничено и контролирано движење во шума, врз основа на Барање за движење во шума, поднесено од заинтересираните физички и правни лица.

Апелираме до сите граѓани при евентуално забележувањена пожар да пријават на бесплатниот телефонски број 195 во Центарот за управување со кризи.

ЈП „Македонски шуми“ – Скопје

Конференција: Сертификација на Западен Балкан-избор за одржливо

Во организација на Еколошко - промотивното здружение Еко Зона Шипово, а со поддршка на Министерството за земјоделие, шумарство и водостопанство на Република Српска, PEFC International i USAID/SIDA Firma project, во средината на јуни, 2012 год. во Бања Лука е одржана Регионална конференција: **Сертификација на просторите на Западен Балкан - избор за одржливо стопанисување со шумата.**

На Конференцијата, покрај домашните институции, учествуваа и организации од Регионот, меѓу кои и Македонија, Албанија, Србија, Црна Гора, Хрватска и БиХ, претставници на PEFC од Словенија и PEFC- Италија, претставници на меѓународни организации PEFC International, Конфедерацијата на Европски сопственици на шуми-CEPF, од Канцеларијата на UN FAO за Европа и Централна Азија. Учесниците на оваа Конференција, презентирајќи ја состојбата во своите средини, низ динамична и афирмативна дискусија покажаа заеднички интерес и грижа за одржливо стопанисување со шумските ресурси во своите држави и целиот регион. Во состав на Македонската делегација беше и Игор Лазароски, пом. директор на Сектор за одгледување, заштита и екологија на шумите, во ЈП Македонски шуми. Претставниците на заинтересираните домашни и странски институции и организации вклучени во процесот на стопанисување со шумите, сертификација на шумите и дрвопреработувачка, но и трговија со дрво, разменија сопствени искуства, направија линк со важни и релевантни институции од Европа и светот. Во резимето на настанот дадоа свое мислење за моменталната состојба и можноста за развој, препораки за унапредување на состојбите и подигнување на нивото на свеста за важноста на процесите кои ја потврдуваат заштитата, грижата и одговорноста спрема уникатните природни ресурси на нашата единствена планета Земја. Во текот на плодната дискусија се заклучи дека и покрај спецификите и разликите кои постојат на национално ниво, постојат и многу сличности особено во статусот и состојбата на секторот на приватна сопственост на шумите, каде покрај недоволната и конкретна комуникација помеѓу сопствениците на државните и приватните шуми, евидентни се и пробле-

просторите на стопанисување

мите со неуредените сопственички односи, недоволна кохезија, сила и недоволното присуство на приватните сопственици на шуми во земјите во регионот. Состојбите на терен не се ни малку стимулативни како фактор за

заштита на приватните сопственици на шуми, не помагаат при генерирање на дополнителни извори на приход, ниту го поддржуваат одржливото стопанисување со сопствените шуми.

Во работниот дел на Конференцијата се презентирани искуствата, се наоѓаа заеднички решенија со уважување на различностите и се понудени насоки на движење со донесување на заклучоци и препораки. Во рамките на Конференцијата, претставниците на меѓународните организации имаа можност да ја презентираат својата работа на претставници на Министерствата засегнати од оваа проблематика и да ја нагласат важноста од присуството во Западниот регион. Министерствата ја искажаа својата поддршка во процесите на заштитата и и одржливото стопанисување со шумите како и неопходноста во сертифицирањето на одржливото стопанисување со државните и приватните шуми, како и ланецот за надзор поврзан со дрвната индустрија, индустријата за мебел и хартија.

Наша непомена е дека е крајно време да се преземат сите потребни мерки за сертифицирање на шумите со кои стопанисува ЈП Македонски шуми, со што ќе се придружime кон останатите земји и шумски стопанства во регионот кои веќе одамна со верифициран сертификат можат да се појават на европскиот пазар на дрво и дрвни производи.

ЛОВ

и ловен туризам во ЈП “Македонски шуми”

Од вкупната површина на Република Македонија, 36 проценти се површини покриени со шума.

Грижата за шумите, правилното насочување на стопанисувањето со шумите, нивната обнова и разумно користење, се во належност на ЈП “Македонски шуми”. Стопанисувањето со шумите во Македонија е засновано врз комплексност, многуфункционалност и трајност на производството, при што се води сметка за здравиот однос кон шумите, еколошки принципи за зачувување на животната средина и за негата и обновата на шумите.

ЈП “Македонски шуми” стопанисува со површина од 965.650 ха под шума, од кои 859.427ha или 89% од вкупниот шумски фонд се во државна сопственост.

ЈП “Македонски шуми” работи на целата територија на Република Македонија, а работата се извршува во 30 подружници, со околу 2500 постојано вработени. Република Македонија го зафаќа централното подрачје на Балканскиот Полуостров кое е испреплетено со речни долини, котлини и високи планини, кои достигнуваат до 2800м.н.в. и сето тоа овозможува услови за развивање и негување на ловот и ловниот туризам како профитабилна стопанска дејност, во ЈП “Македонски шуми” има посебно место и интерес за негово унапредување и рационално искористување заради постигнување на поголеми финансиски ефекти.

ЛОВИШТА

со кои стопанисува ЈП “Македонски шуми”

ЈП “Македонски шуми” стопанисува со 8 ловишта, со вкупна површина од 101.758 ха каде во оптимални услови се одгледуваат, размножуваат, заштитуваат и ловат обични елени, елени лопатари, срни, муфлони, дивокози, диви свињи, а слегувајќи во низинските делови, по течението на реките се среќаваат разни видови на пердувест дивеч (еребици, грлици, потполошки, фазани) и голем број на зајаци. Терените се со најразлични релјефни форми, богати со проточна вода и различни типови на шуми. Поврзани се со пристапни патишта и опремени со ловнотехнички објекти, а во некои ловишта и ловечки куќи со понуда на пансион. Во ловиштата можете да користите повеќе видови на услуги како: теренско возило, коњ, водичка служба, терачи на дивеч, куче, изнајмување на оружје и муниција или пак да го разгледувате ловиштето од ловечки чеки и снимате со камера.

Ловиште “Душегубица” - Кичево се протега на површина од 9.800 ха, а конфигурацијата на теренот овозможува опстанок и развој на повеќе видови дивеч, од кои најмногу има: срна, дивокоза, дива свиња и друго.

Државно ловиште “Лешница” - Тетово со површина од 12.400 ха и надморска височина од 978 - 2748 м. Структурата и составот на шумската и друга вегетација и изобилството на проточна вода претставуваат добри услови за опстанок и развој на многу видови на дивеч како што се: срна, дива свиња, мечка, рис и др.

Државно ловиште “Полаки” - Кочани на вкупна површина од 12.930 ха овозможува зонално распространување и опстанок на повеќе видови на дивата свиња и срната.

Ловиште “Кадина Река” - Скопје, вкупна површина од 21.100 ха Покрај обичниот елен во ловиштето се среќаваат и други видови на крупен дивеч и тоа: срна, дивокоза, дива свиња и мечка.

Ловиште “Милисин” - Гевгелија на површина од 10400 ха. Во ловиштето се наоѓа и ограден простор од 313 ха за интензивно одгледување и застрел на крупен дивеч (дива свиња, елен лопатар и срна).

Ловиште “Честово” - Валандово на површина од 7.000 ха Изобилството на храна, како и чистата проточна вода на Анска Река, овозможуваат идеални услови за развој на зајакот, еребица камењарка, полска еребица и фазан.

Покрај овие, ЈП “Македонски шуми” стопанисува и со ловиштето **“Рожден”**, на површина од 14.758ха, располага претежно со срна и дива свиња и ловиштето **“Копришница”** со површина од 13.370 ха каде што исто така има срна и дива свиња.

ЛОВИШТЕ БР.1 “Милисин” - Гевгелија

Оддалечено на само 20-тина километри од Гевгелија, се наоѓа ловиштето “Милисин” со кое стопанисува ЈП “Македонски шуми” - Скопје. Ловиштето го зафаќа југо-западниот дел од ловниот реон Гевгелија, а неговата јужна граница е дел од државната граница со Република Грција. Се протега врз дел од источните експозиции на планината Кожуф на вкупната површина од 10.400 ха. Теренот на кој е распострането ловиштето се карактеризира со мошне развиена конфигурација. Специфично за овој терен е што ловецот може да ја доживее разновидноста на богатството на природата создадена од влијанието на медитеранската и континенталната клима. Благопријатните климатски услови, како и структурата и составот на шумската и друга вегетација застапена на овие терени, овозможуваат поволни услови за опстанок и развој на срната и дивата свиња. Разнообразноста на рељефните форми како и висинската разлика помеѓу најголемата и најмалата надморска височина на теренот во ловиштето (од 410 до 2165 метри надморска височина), овозможува застапеност на најразлични типови на шуми во ловиштето, кои на дивечот му обезбедуваат храна и природни засолништа во текот на целата година, посебно во периодот на репродукција. Покрај главните стопански видови на дивеч, во ловиштето се среќаваат и други видови на дивеч под заштита како што се: зајакот, грлицата, повеќе видови на гулаби, шумска шљука и други видови на пердувест и влакнест дивеч. Богатството со дивеч и колоритот на природата кој го следи ловецот на секој чекор за времетраењето на ловот, овозможуваат незаборавно искуство од престојот на овие терени.

Во централниот дел на ловиштето, на површина од 313 ха, изграден е ограден простор за интензивно одгледување и застрел на дивеч. Во оградениот простор се врши интензивно одгледување и размножување на дивата свиња, за која намена изградени се 4 гатери (помали оградени простори со вкупна површина од околу 70 ха). Во останатиот дел од оградениот простор се врши екстензивно одгледување и застрел на срна и елен лопатар, како и застрел на дивата свиња. За спроведување на неопходните одгледно заштитни и други мерки на одгледување, заштита и застрел на дивечот, во оградениот простор изградени се сите неопходни ловнотехнички објекти (хранилишта, поилишта, солишта, ливади за дивечот, складишта за храна, набљудувачници, ловки за дивеч и чеки за застрел). Непосредно до оградениот простор за интензивно одгледување и застрел на дивеч, постои изградена ловечка куќа со придружни објекти (ловечка колиба за сместување на ловочуварската служба и простор за сместување на кучиња) и комора за складирање на месо од дивечот. Ловечката куќа е со површина од 100 м², со капацитет од 6 легла и обезбедува соодветни услови за комфорен престој и сместување на ловците и ловци - туристи.

КРУПЕН ДИВЕЧ ПОД ЗАШТИТА

1.Обичен елен (*Cervus elaphus* L.)

Време дозволено за лов:

Обичен елен од 01.09 до 31.01

Еленка – кошута од 01.11 до 31.12

Младенчиња – едногодишни и двегодишни од обичен елен 01.11 до 31.12

2.Елен лопатар (*Dama dama* L.)

Време дозволено за лов:

Елен лопатар од 16.09 до 31.01

Кошута еленка лопатар од 01.11 до 31.12

Младенчиња – едногодишни и двегодишни од елен лопатар 01.11 до 31.12

3.Срна (*Capreolus capreolus* L.)

Време дозволено за лов:

Срناق од 01.05 до 30.09

Срна од 01.10 до 31.01

Младенчиња – едногодишни и двегодишни од срна од 01.10 до 31.01

4. Муфлон (*Ovis musimon* Schreb.)

Време дозволено за лов:

Муфлон машки од 16.09 до 31.01

Муфлон женски од 01.10 до 31.01

Младенчиња – едногодишни и двегодишни од муфлон од 01.10. до 31.01

5. Дивокоза (*Rupicapra rupicapra* L.)

Време дозволено за лов:

Дивојарец од 01.08 до 31.12

Дивокоза од 01.10 до 31.12

Младенчиња – едногодишни и двегодишни од дивокоза од 01.10 до 31.12

6. Дива свиња (*Sus scrofa* L.)

Време дозволено за лов од 01.10 до 31.01

КИРИ СТЕБЛО

Најбрзорастечко Дрво на Светот

Кири - дрвото (*Paulownia tomentosa*), е вид со најбрзорастечко стебло на светот. Во првата година расте до висина од 3-4,5 метри, а годишно може да порасне и до 20 метри. Може да се сече веќе после дваесет години, а доживува старост од само седумдесетина години. Бара многу малку нега, отпорно е на пожар, а после сеча се регенерира директно од корен. Отпорно на болести, а заради длабокиот коренов систем се користи против ерозија на земјата. Потекнува од Кина, а за оваа намена се употребува и во Австралија, Германија, Америка и Панама.

Кири - дрвото има широко разгранета крошна. Листовите му се големи, покриени со влакна од горната страна, со зелена боја. Отпаѓаат рано наесен и тоа во многу кус период. Интересно е тоа што цветните пупки формирани во доцна есен, расцутуваат на пролет во април месец. Почнува да цвета во третата или четвртата година на старост. Има прекрасни виолетови цветови во форма на грозд, со јак мирис кој потсетува на ванила. Плодовите се со јајцевидна форма, долги три до четири сантиметри и содржат многу семки со крилца. Со помош на крилцата на семката растението лесно се размножува, а во некои земји како Америка важи за инвазивно растение.

Во Европа доспеало околу 1830 год., а некои записи говорат за негово користење уште во 3-тиот век п.н.е. Многу одамна, ова дрво се засадувало при раѓање на ќерка, а при нејзиното мажење се сечело и од него се изработувал мебел за невестата.

Називот ***Paulownia tomentosa***, или **Принцезино дрво**, го добило во чест на принцезата Ана Павловна (1795-1685), ќерка на рускиот цар Павле.

Дрвото е со белуздава бија, може да биде и со сребрено-сива, кафена или црвеникава. Станува збор за меко дрво, лесно за обработка, неподложно на деформации и кога ќе отстои, особина заради која од него се изработуваат разни украсни и употребни предмети и мебел. Од ова дрво се изработуваат и делови на бродови, разни кутии, вазни, музички инструменти, особено во Кореа и Јапонија. Со негово горење се добивал јаглен за моливи, правта се користела за огномет, а од кората на стеблото се правела боја, додека со лисјата се хранел добиток и средство против црви. Кири дрвото има голема калоричност, па се употребува за огрев и преработка во биомаса.

Стеблото е отпорно на загадувања. Заради брзиот раст, за само десет години е способно да апсорбира и до половина тон јаглен (главниот виновник за ефектот на стаклена градина). Затоа е многу интересно за засадување во урбани средини, во градовите и во индустриски појаси, како зелена заштита, или покрај сообраќајници против ерозија. И покрај тоа што може да поднесе многу ниски температури (до -20 оЦ), доколку не е изложено на силен северен ветар, праксата покажала дека подобро вирее и успева во потопли краишта. За раст бара растресита плодна подлога со доста светлина, не поднесува подлоги каде се задржува водата. Добро поднесува подрежување, па кога се одгледува пожелно е да се кастри дури и до пенушка.

Денес, во светот најголеми извозници на ова атрактивно, но сепак скапо дрво е Австралија, Јапонија, Кина и САД. На нашите простори во регионот го има претежно во парковите и во дворовите на индивидуални објекти.

МЕЛИОРАЦИИ НА ДЕГРАДИРАНИТЕ ШУМИ И ШИКАРИ

М-р Дарко Ризовски

Големи површини од некогашните високостеблени шуми, изложени на девастација од најразлични фактори и влијанија претворени се во ниски - деградирани шуми, шикари, шибјаци и лисички шуми.

Ваквите шуми не се во можност да ги задоволат еколошките барања и потреби од шумата, како и се поголемите потреби од дрво и дрвни сортименти како во индустријата така и во секојдневното живеење. Затоа кај нив неопходно е да се подобри, не само нивната квалитетна вредност, туку да се зголеми и прирастот по дрвна маса како и другите општокорисни функции на шумата.

Побарувачката од дрво и дрвни сортименти од ден на ден е се поголема бидејќи дрвото е една од основните сировини потребни за секојдневниот живот. Затоа се наметнува потребата за поголемо производство на дрвна маса. Тоа зголемување не смее да се базира на поголеми зафати на шумата со сеча, со што би дошло до уништување на шумата и нејзините општокорисни функции. Ова прашање за обезбедување на поголема продукција на дрвна маса освен преку останатите одгледувачки и обновителни мерки, треба да го решиме и преку однапред предвидени мелиоративни мерки. Со изготвување на план за мелиорација и со подигање на нови попродуктивни насади. Едни од мерките за зголемување на производството на дрвна маса и задоволување на потребите на стопанството може да се постигне и со мелиорации на деградирани шуми и шикари. Избраните и доследно применети методи на мелиорација обезбедуваат создавање на стабилни шумски заедници, сложени по состав и структура, а со тоа и подобрување или зголемување на општокорисни функции на шумата. Ова ќе се огледа не само во поголемото производство на дрвна маса, туку и во создавањето на подобра човекова околина. Методите на мелиорација на деградирани шуми се различни и зависат од условите на месторастење и состојбата на секој конкретен насад. Методите на мелиорација се поделени во три групи и тоа: Директни, индиректни, и комбинирани со нивни подваријанти. Изборот на начинот на мелиорација на шумите, односно изборот на методот на мелиорација на конкретен насад е во тесна врска со слевниве фактори: стопанската форма на насадот, сегашната биолошко-квалитетна структура, составот на видовите дрвја во насадот, шумско-стопанските и техничките услови, карактеристиките на општите еколошки услови намената на самиот насад и др. Анализирајќи ги горе наведените фактори како и конкретните услови на терен, во неколку конкретни насади во шумско-стопанската единица “Буковик Бејаз-тепе”, (единица со која стопанисува ПШС “Равна Река”- Пехчево) предлагаме во иднина да се применат следниве методи на мелиорација:

План за мелиорација на оддел 39а

Овој оддел се наоѓа на Мезофилно месторастење, на надморска височина од 1390-1615м. Северо-западна изложеност. Теренот е стрм, ја опфаќа страната во изворишниот дел над Виничка Река. Геолошката подлога е силикатна(гранит, гнајс), врз оваа геолошка подлога се наоѓа кафеава шумска почва, средно длабока со изразена издвоеност на хоризонтите, просечно скелетна, пескливо-илеста, богата со хумус и голема влажност. Покриена е со дебел слој од нераспаднат листинец. Приземната вегетација единечно е застапена по теренот. Оддел 39а е чист, нискостеблен буков насад во средна возраст, со единечни крнделести стебла. Насадот има средно добар до лош квалитет. Стеблата се неполнодрвни, со закривени дебла и разгранети круни со дебели гранки, но со добра виталност.

Овој насад е подложен на бесправните сечи кои во последно време завземаат се поголем замав. Склопот е густ (0.9). Здравствената состојба е добра. Обновата е од генеративно потекло постои, главно во фаза на поник и неодраснат подмладок. Поради поволните едафо-еколошки услови кои владеат во овој регион, а со тоа и во самиот оддел може да се заклучи дека на ова територија некогаш се наоѓале квалитетни високостеблени горски букови шуми, но поради негативното зооантропогеното влијание денес тие се претворени во нискостеблени слабопродуктивни насади. Токму поради поволните едафо-еколошки услови за буката и густот склоп(0.9) и големиот број на добри и средно добри стебла во оддел 39а, нема потреба од замена на дрвниот вид, преведувањето од нискостеблена во високостеблена стопанска форма може да се постигне со примена на некој од индиректните методи на мелиорација.

Примена на индиректните методи на мелиорација со селективно-одгледувачки сечи во оддел 39а

При овој метод на индиректни мелиорации, преведувањето на нискостеблените шуми во повисока стопанска форма ќе се постигне по природен пат со искористување на постојните производни видови, тие со својот природен подмладок во иднина треба да формираат високостеблени листокапни шуми. Целиот процес на индиректните мелиорации во оваа нискостеблена букова шума ќе се изведе во неколку фази: Прва фаза-Елиминирање на групимичниот распоред на стеблата по теренот и отстранување на престарените стебла-”баби”. Должината на ова фаза поради поволните еколошки услови и одраснатите насади ќе трае пократко време. Во првиот период од подготвителната фаза, ќе треба да се редуцира до 30% од вкупниот број на стеблата во гнездата. Групимичен распоред на стеблата по теренот ќе има и по еднаш извршеното чистење во насадот. Втора фаза- Во неа ќе се изврши одбележување на аспиранти за најквалитетни стебла по 3-4 на 100m², во однос на најквалитетните ќе се изврши дознака на

најопасните конкуренти, сите полусуви, заболени и потиснати стебла ќе се извадат. Оваа фаза ќе трае 1-2 периода значи 10-20 години. Трета фаза- Во ова фаза ќе се изврши одбележување на најквалитетните (плус стебла) и ќе се изврши елиминација на нивните најопасни конкуренти. И ова фаза ќе трае 10-20 години. Четврта фаза-Целосно ќе се изврши ослободување на крошните на избраните (плус стебла) и ќе се подготви насадот за плодоносење. И ова фаза ќе трае 1-2 периода односно 10-20 години. Петта фаза- Ќе започне кога во насадот ќе почне генеративната обнова, генеративната обнова се изведува во неколку етапи оплоден сек еден или два сека по потеба и на крај завршен сек. Со овој метод со вадењето на доминантните стебла кои се и најмаку, ќе се ослободат круните на избраните стебла кои се во најголем број. Со вадењето на заболениите, потиснати и полуживите стебла ќе се создадат подобри услови за развој на почвата на избраните стебла. Овој метод на индиректни мелиорации наоѓа широка примена како кај буковите така и кај дабовите нискостеблени шуми кај нас.

План за мелиорација на оддел 39б

Овој оддел се наоѓа на Мезофилно месторастење, на надморска височина од 1280-1610м. Има Северна и северо-западна изложеност. Теренот е исклучително стрм, овој оддел ја зафаќа страната над Виничка река, и овде геолошката подлога е силикатна, аврзнеасеразвила кафеава шумска почва, средно длабока со изразита издвоеност на хоризонтите. Оваа почва е просечно скелетна, песокливо илеста, богата со хумус и влага. Покриена е со дебел слој од нераспадат листинец. Приземната вегетација единечно е застапена по теренот. Оддел 39б е чист, нискостеблен буков насад во средна возраст. Насадот има лош квалитет. Стеблата се неполнодрвни со закривени стебла, разгранети круни со дебели гранки, но со слаба виталност. И овој насад е подложен на бесправни сечи. Склопот на насадот е (0.5). Здравствената состојба е добра, обнова од генеративно потекло не е забележана додека од вегетативно има.

Примена на директна метода на мелиорација без заштита на матичниот насад на големи површини оддел 39б

Оваа метода треба да се изведе на тој начин што постојниот деградиран насад наплно ќе се одстрани-се сече. Кај ова метода на благо наклонети падини и рамни тераси може да се примени механизација во обработката на почвата (целосна обработка) и интродуцирање на дрвните видови. На стрмно наклонетите падини како што е во случајов, каде нема услови за механизирани обработка на почвата и каде избојната сила на пенушките од матичниот насад значително е намалена, интродукцијата ќе драба да се врши без целосна обработка на почвата, најчесто се врши во дупки или во плоштатки. Плоштатките имаат квадратна или правоаголна форма со постојана должина од еден метар и различна широчина. Се поставуваат во редови со меѓупростор од 1.5-2м. Длабочината на обработката на почвата во плоштатките е од 25-30см. За интродукција во овој оддел во предвид доаѓаат следниве дрвни видови: *Abies alba*, *Abies nordmaniana*, *Abies concolor*, *Abies grandis*, *Picea exelza*, *Pseudotsuga douglasii*, *Pinus strobes*, *Pinus nigra*. Дирекната метода без заштита на матичниот насад на големи површини, претходно бара обезбедување на заштита од избојци и плевели преку употреба на хемиски средства (дендроциди или хербициди) или пак со вадење на пенушките и внесување на покрупно димензионирани садници.

План за мелиорација на оддел 85а

Овој оддел се наоѓа на тремофилно месторастење, на надморска височина од 955-1180м. има јужна, југоисточна експозиција. Теренот на кој се наоѓа одделот е умерено стрм, ја опфаќа страната над Волчиј Андак пресечена со повеќе долчиња. Геолошката подлога е силикатна, а врз неа се наоѓа циметна шумска почва. Почвата е среднодлабока до длабока со изразито издвоени хотизонти, жолти до сиво-кафеави со лешниковидна до оревовидна структура. Во летниот период почвата е доста сува, таа е слабо до средно хумусна. Се забележува приземна вегетација во помали групи насекаде по теренот. Во овој оддел се наоѓа чист, нискостеблен, млад горунув насад, со единечни стебла од црн бор, цер, габер, клен, јасен и др. Насадот е со лош квалитет. Стеблата се тенки со мали димензии, криви, гранати, но со нормална виталност. Насадот во минатото бил лисничарен и редовно напаѓан од бесправни сечи од страна на месното население, така да сите квалитетни стебла со поголеми димензии се посечени а останати се старите и натрулени стебла “баби” кои не плодоносаат. Склопот е густ (0.8), здравствената состојба задоволува, а генеративна обнова скоро и да нема. Од сето она што досега беше споменато за овој оддел може да се заклучи дека најдобро би било да се примени индиректен метод на мелиорација со целосна ресуреക്ഷиона сеча.

Примена на индиректна метода на мелиорацијасо ресуреക്ഷиона сеча на целата површина во оддел 85а

Примената на оваа метода на мелиорација во овој оддел е најсоодветна поради следниве причини: Лошата состојба на овој насад не е како последица на условите на месторастење на дабот горун, туку последица е на неповолните зоо-антропогени влијанија во минатото и денес (лисничарење, брстење, бесправни сечи итн.), месторастежните услови одговараат и горунот во иднина треба да се форсира, нема потреба од негова замена, нема квалитетни стебла кои би можеле да се одгледуваат, изданковата способност на пенушките дава гаранција за успешно регенеративно обновување, нема опасност од ерозија, теренот на кој се наоѓа одделот е умерено стрм. Со примената на овој индиректен начин на мелиорација овој деградиран нискостеблен насад ќе премине во квалитетна ниска шума, а потоа ќе се изврши конверзија во висока шума, поради тоа што во овој насад нема доволен број квалитетни стебла кои би биле способни за формирање идни семеници. Со овој тип на ресуреക്ഷиона сеча ќе се изврши сеча на целата површина, на сите стебла на таа површина и тоа во периодот на мирување на вегетацијата до самиот почеток на вегетацијата значи овие сечи може да се применат од септември па до почетокот на април. Но тие во никој случај не треба да се извршат во текот на летниот период бидејќи кај овие пенушки изданоците ќе потераат наредната година, во прашање е заостанување на цел годишен височински прираст. Со сечата ќе се започне од горниот дел на насадот, а по 3-5 години ќе се продолжува до долу. По успешно изведената ресуреക്ഷиона сеча, во првата фаза ќе се изврши чистење, во втората фаза прореди, во третата и четвртата фаза ќе се изврши одбележување на најквалитетните плус стебла и ќе се продолжи со нивното одгледување до појава на генеративна обнова. Предностите на ресуреക്ഷионата сеча применета на цела површина во овој оддел се состојат од следново: Изданоците кои ќе се формираат на посечените пенушки, добро ќе се развиваат поради тоа што целата резервна храна што е насобрана во матичните пенушки, како и хранливите материји што ги црпат корењата од почвата, ќе се користат од нив, со отстранување на сите стебла, се зголемува пристапот на светлина и топлина на пенушките, доаѓа до забрзано формирање на адвентивни пупки, и будење на провентивните пупки и прирастот на младите изданоци. Овој тип на ресуреക്ഷиона сеча на целата површина е едноставна за изведување и од работникот бара помалку стручни знаења.

Пошумување во централното подрачје на Р. Македонија

Сл. 3. Најголем дел голини го зафаќаат подрачјето меѓу Титов Велес – Свети Николе – Штип – Неготино – Кавадарци – Титов Велес. Ерозијата, која тука најсилно е развиена, ги претворила овие површини речиси во пустина. Затоа за пошумувањето на ова подрачје, треба да се обрне посебно внимание. Ова е најаридно подрачје на Балканот, па затоа треба да се стори сè па да се успее. Во последниве 2-3 години на ова подрачје се прават вои-

редни напори и веќе се имат пошумено над 3.000 ха. (Титов Велес, Свети Николе, Штип и Неготино). Со длабоки и добро обработени кордони, влечени по изохипсии со употреба на соодветни видови садници, со квалитетно и навремено садење, чување и грижа, и ова подрачје брзо ќе ја промени својата морничава слика.

На сликава: Голини од централното подрачје кај с. Ногаевци.

Најголем дел од голините во Република Македонија во седумдесетите години на минатиот век биле во централниот дел на државата на потегот меѓу Титов Велес - Свети Николе - Штип - Неготино - Кавадарци. Овој регион кој зафаќа повеќе од 100.000 ха. Тука се застапени голините, а и условите за пошумување се најтешки (најеродирано, најсуво, најтопло, најненаселено подрачје). Силно развиената ерозија на ова подрачје и отсуството на вегетација остава слика, речиси на пустина.

Токму заради тоа во периодот од 1972 год. се вложувани посебни напори за пошумување

на ова подрачје, со учество на околните општини (Т. Велес, Св. Николе, Штип, Неготино и Кавадарци) и со помош на Републичкиот совет за пошумување и Собранието на град Скопје, да се организира позабрзано пошумување. на територијата на овие општини во 1976 1977 год. се пошумени преку 3 000 ха голини, со што се започнало во совладувањето на тешкотиите на ова подрачје. Ваквите систематски акции се потврда повеќе дека во секаде во македонија може да се пошумува.

Како и со што се пошумувало

Пошумувањата од 1945 до 1967 година се вршеле главно во дупки копани со рака, при што најзастапени видови биле багрем и други широколисни видови, ретко иглолисни. Се саделе од 4000 до 5000, па и до 10 000 садници на 1 ха. После овој период, пошумувањата се вршат во кордони копани со механизација по изохипси (со трактори и булдожери). Кордоните се орале на длабочина од 40-70 см и ширина од 70-90 м, со едно или двобраздни плугови. Земјата се враќала со булдожерката брана или со рака. Растојанието меѓу кордоните изнесувало 4-5м, а должината 2-2,5км на 1ха. Со еден булдожер дневно се подготвуваат 3-5 и повеќе хектари. Благодарение на механизацијата во подготвителните работи, овозможено е брзо совладување на големи површини голини, што инаку не би можело да се замисли. на овој начин овие, т.н. земјени работи, кои се многу важни за прифаќање на натамошно успешно напредување и виреење на насадите. На овој начин пошумувањето е поквалитетно, побрзо и поевтино. Со копање на подлабоки кордони по изохипси до максимум се обезбедува толку потребната влага на растенијата, а истовремено се спречуваат ерозијата и натамошното деградирање на земјиштето. Оваа мерка со текот на годуните ќе покаже дека е

најефикасен начин за борба против ерозијата, а со склопување на подигнатите насади, шумата и понатаму ја врши својата благотворна улога. На голините кои се пошумиле со одлука на општиските собранија, било забрането напасување на добиток. На тој начин доаѓа до побрзо обновување на приземната вегетација, која иста така има голема улога во против ерозијата, од една страна, а од друга во најголема мера придонесува до постапно облагородување на деградираното земјиште.

- Нашите површини што се пошумуваат, со работите раководат шумарски стручњаци, со што се обезбедува квалитетно извршување.

- Пошумуваните голини, се чуваат и ретко се забележува какво било оштетување. Паралелно со тоа, се води сметка и за навремено откривање на разни болести и штетници и за нивно брзо искоренување.

Благодарение на сите овие и други мерки подигнатите насади многу успешно напредуваат и веќе објектите од првите години (1971, 1972, 1973 г.) претставуваат современи шумски комплекси кои и им се предаваат на понатамошно одгледување и стопанисување на постоечките субјекти. Овие комплекси истовремено импресионираат, но и предупредуваат дека е голема штета што не се пошумувало и порано. Но овие млади шумски насади и ги обврзуваат граѓаните да го изменат својот однос кон шумите, да грижат за нив и да ги чуваат од секакви оштетувања. - Пошумувањата се вршени со квалитетни видови дрвја, претежно иглолисни (70-75%) и широколисни (25-30%). на овој начин нашето подрачје се збогатува со квалитетни шуми.

Од иглолисните видови најмногу е застапен црниот бор, кој успешно се развива во сите подрачја, па и најсушните, белиот бор на повисоките терени, делумно брускиот бор и аришот, приморскиот бор и други.

Се настојува да се прошири и кедарот кој, иако е нова култура во овој приод, одлични се покажал, како и аризонскиот чемпрес. На овој начин, новоподигнатите шуми ќе претставуваат вистинско богатство.

- Од широколисните видови, сеуште најмногу е застапен багрмот за кој постои и интерес од страна на индивидуалните производители, но се застапуваат и другите видови, мешу кои липата, брезата, јасенот, ајворите, дивата маслинка и други. Со широколисните видови се настојува низ подигнатите насади да се засадуваат појаси како заштита од пожари, разбивање на монокултурата и разновидност во колоритот.

Исто така, од овој период за одбележување е дека во изминатите неколку години се направени и првите обиди за засадување на големи површини со питом костен и питом орев. Се смета дека од овие видови се имаат посадено околу 400 - 500 000 садници, што одговара на околу 1 000 ха површина (Крива Паланка, Винаца, Делчево, Скопје). Покрај тоа, во овој период се произведени и засадени 15.000 калемени ореови садници од одбрани македонски сорти. Се настојува во иднина да бидат и понатаму застапени овие и други плодносни дрвја (бадеми, лешници и др.), со што се збогатуваат уште повеќе подигнатите насади.

Сл. 4. На подрачјето на Скопје има преку 15.000 ха голини. За овој град, како голем индустриски центар, пошумувањето има извонредно значење.

Постарите жители на Скопје ја паметат планината Водно како беше оголела и еродирала пред војната. Од пороите на Водно не беше поштеден ни самиот град, чести беа поплавите и големите штети. Денес, меѓутоа, Водно претставува вистинска зелена оаза за Скопје. Нема веќе ерозија и поплави благодарение токму на тоа што Водно е озеленето

и очувано. Пошумувањето на Водно во периодот 1948 - 1958 г. е очигледен пример за огромното значење на тогашната акција. Сега пак, со сегашните пошумувања на голините околу Скопје, почнувајќи од Водно, северозападно до с. Љубин па над с. Кондово, над Кучково, на Скопска Црпа Гора, кај с. Миладиновци и кај Маркова Река - се создава огромен зелен прстен од квалитетни шуми што ќе претставуваат вистинска заштита на големиот град. Од 1972 до 1977 г. околу Скопје се пошумени над 4.000 ха.

Преземено од брошурата “Пошумување на голините во Македонија”, Македонска книга- Скопје, 1978

Обработка: Соња Никчевиќ

СТАТИСТИКИ

Само 23 % од производството на дрвни сировини завршува во земјите на регионот. Членот на УНЕЦЕ и ФАО канелариите за дрво при Обединетите Нации во Женева, проф. др. Бранко Главоњиќ од Шумарскиот Факултет од Белград предупредува дека во земјите во регионот се чувствува се поголем недостаток од дрвна сировина, а потребите од енергетско дрво се се поголеми. Според др. Главоњиќ, во Хрватска извозот на режана граѓа од тврдо дрво од Хрватска во 2012 година ќе падне за дополнителни -10,2 проценти, додека истовремено Франција, 2012 година ќе ја заврши со раст на извозот на режана граѓа од дури +12 проценти. Тоа предупредува на слабиот проток на дрво помеѓу земјите од регионот имајќи предвид дека дури 77 проценти од производството се пласира надвор од овие подрачја, а само 23 проценти од производите се предмет на меѓусебна трговија.

Биомаса

Светскиот капацитет на производство на пелети е 30 милиони тони. Според германското здружение ДЕПВ и покрај зголемената побарувачка на пелети во периодот на студениот февруари годинава. Цените на дрвните пелети не се многу променети. Цената на пелетите според ДИН плус, односно ЕН исто како ДИН плус нормативите изнесувала во просек 239, 90 евра/т што е 0,83 центи/т повеќе отколку во јануари, а во 1.55 евра/т пониски отколку во февруари 2011 година. Истовремено поголем број европски производители работи на зголемување на капацитетите, па така истиот производител RZ PELLETS започна со изградба на нови објекти со капацитет од околу 80 000 тони годишно. Како следен чекор се најавува изградбата на топлана на биомаса со капацитет од 7 мегавати електрична енергија. Инаку, стручните кругови и медиумите проценуваат дека светскиот капацитет на производство на пелети во моментот достигнува до 30 милиони годишно, иако во 2010 година вкупното светско производство на пелети од дрво изнесувала 14,40 милиони тони.

Лицитација

Словенечкото здружение на приватни сопственици на шуми ја организираше шестата по ред лицитација на скапоцени трупци во Словенградец. За метар кубен јаворови трупци треба да се плати 9700 евра. На лицитација била понудена 2165 метри кубни трупци, односно 2482 парчиња. На големиот паркинг на фабриката Превент лицитацијата започнала со објавување на резултати, односно со пристигнати пријави, а потоа можела да се разгледа пристигнатата стока. Воглавно се нуделе трупци од јавор, како и дел од брест, слива и орев. Рекордер е трупецот на горски јавор за кој била излецитирана цена од дури 9.700 евра по метар кубен, така да за еден трупец со должина од 3,9 метри, со дијаметар од 76 сантиметри, односно кубатура од 1,77 м³ купувачот платил 16.577 евра. Генерално јаворот бил излицитиран по цени помеѓу 1000 евра и 2000 евра/м³.

ВО БОРБА ЗА ПРЕЖИВУВАЊЕ ОД ДОЛГАТА СНЕЖНА И СТУДЕНА ЗИМА НА КОЖУВ ПЛАНИНА

Понеделник 16 април. Незнам по кој пат одиме да посетиме некои од работилиштата за да видиме дали снегот е намален со топењето и дали има услови за да отпочнеме со работа според предвидените планови.

Заедно со мене се и моите колеги инж. Борко Темелков самостоен референт на шумско стопанската основа Кожуф 1 и инж. Ристо Маркушев самостоен референт на шумско стопанската основа Рожден 1.

Во близина на с. Чемерско сретнавме двајца жители кои ја напасуваа својата стока. Како и обично, застанавме се поздравивме и поразговаравме со нив. На вообичаените прашања дали се добри, како живеат, како ја поминаа оваа зима итн, едниот од нив рече дека се добри, но дека одамна не паметат ваква лоша зима. “Од високата снежна покривка која на места изнесуваше и до над 1,5 м а на места и со снежни наноси и до неколку метра со денови не можевме да излеземе од дома, а во недостаток на храна почна и стоката да ни умира.”- рече еден од мештаните.

На прашањето: “Дали има дивеч во планината после ваквата зима”- ни одговорија дека, ловци од селото на неколку места пронашле угинат дивеч, а во атарот на с. Радња биле пронајдени неколку угинати, напуштени и подивени коњи кои не успеале да ја преживеат екстремната зима.

Колегата Борко се насмевна и рече: “Во борбата за храна и преживување секој се снаоѓа како знае и умее, но понекогаш во таа борба за опстанок страдаат и шумските растенија особено помладите”.

Тој предложи да појдеме на една локација на вештачки подигната бел борова култура за да ја видиме штетата направена од глодари која пред некој ден заедно со својот техничар при извршување на секојдневните работи случајно наминале и ја забележале оваа појава.

Се отпоздравивме со луѓето и го продолживме патот.

Всушност ова беше и поводот за објавување на оваа сторија бидејќи од она што го видовме бевме запрепастени. Насадот беше на возраст од 5 години, подигнат во есен 2006 – пролет 2007, 89-ти оддел на површина од 23ха. во место викано Аметкова Глава, шумско стопанска основа Кожуф 1. Успешноста од пошумувањето е задоволувачко, а развојот и прирастот на садниците се во добра состојба.

Првично на изглед, човек ќе помисли дека се работи за штета од зајаци иако не се исклучува можноста и тие да имаат свој удел, но правата вистината е дека штетата е причинета од глувци, а во нашето досегашно работење штети во вакви размери не сме имале. Целата бел борова култура беше буквално масакрирана од големата наезда од глувци што можеше да се констатира од изораноста на почвата со подземни ходници и секој ходник почнуваше или завршуваше до коренот на самата садница. Очигледно не можејќи да излезат од дебелината на снежната покривка во потрага за храна, тоа го правеле покрај самата садница и истата ја користеле за храна глодајќи ја садницата од доле кон врвот. Во овој случај извор на храна им била нежната кора на садницата заедно со камбијалниот дел кој се наоѓа веднаш под кората. Знаејќи го значењето и функцијата на кората и камбиумот за развојот на растението со право можеме однапред да констатираме дека тешко некоја од овие садници ќе успее да преживее.

Од извршениот увид, нашите предвидувања се дека 30 до 50% на садници од овој насад ќе угинат.

Најлошото од сето ова е што овде не постои скоро никаков начин за интервенција како заштитна мерка за спасување на садниците, така што истите се осудени со текот на времето на сигурна смрт.

Интересно е и тоа што поминати, во едни вакви екстремни услови не успеавме да најдеме ниту еден угинат примерок од овие штетни суштества, што јасно зборува за фактот дека иако толку мали, за својот опстанок силно го развиле својот инстинкт за преживување, но за сметка на тоа настрадал друг растителен вид кој во тој момент им преставувал единствен извор на храна.

шум.инж. Стојан Иванов
Раководител на ПШС Бор - Кавадарци

ВАДРА-ПРОДУКТ

извоз-увоз ДОО Скопје
ул.шидска 2, тел/факс: +389 2 2050 317; 2031 497; 2037 229

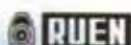
РЕЗЕРВНИ ДЕЛОВИ ЗА ТОВАРНИ МОТОРНИ ВОЗИЛА

IMK A. A. Oktober

Industrija
Precizne
Mehhanike

БЕЛАРУС

Continental
CONTITECH

SACHS

BOSCH

FAG

GOETZE
ROTIRENTEILE

KOLBENSCHMIDT

Iskra

COBEST

FEDERAL
MOGUL

IVECO
WABCO

ТРАКТОРИ-ЗЕМ.ЈУДЕАСКА МЕХАНИЗАЦИЈА И ГУМИ

www.vadraprodukt@yahoo.com

АКЦИЈА ЗА ПРОФЕСИОНАЛЦИ

Husqvarna 365

33.825 ден

Husqvarna 576 XP

46.125 ден

Husqvarna 372 XP

41.205 ден

ГРАТИС

Свекица

1L Двотактоп

Ланец

Куфер за пила

Турпија

Sinpeks, str. Grcki Pat bb, 7000 Bitola Phone: +38947 208500, Fax: +389 47 208515, E-mail: sinpeks@mt.net.mk

Техномак **Неготино** 043/362-701, 075 420-383, Пила-С **Куманово** 031/429-204, Деспотовски **Битола** 047/231-245, Делфи **Ресен** 047/454-600, Медивет **Охрид** 070 304-224, Феропроект **Струга** 046/780-926, Автомасини **Кичево** 045/220-735, Агроголд **Гостивар** 070 314-149, Агропал **Тетово** 044/333-480, Баухаус **Тетово** 044/339-259, Реплек и Хубо **Скопје** 02/309-6107, Меркур **Скопје** 02/321-9701, Вего **Велес** 043/224-323, Елмако **Кавадарци** 071 250-327, Милпром **Прилеп** 048/412-991, Теодул **Прилеп** 048/414-860, Сервис Електроник **Прилеп** 070 259-006, Континентал **Штип** 032/390-728, Томче Спорт **Кочани** 071 887-817, Јуро92 **Виница** 033/364-120, Манов **Делчево** 033/413-512, Зоја **Берово** 033/470-354, Шкуљ **Струмица** 034/328-567, Најкпром **Струмица** 075 468-450, Ирис **Валандово** 032/391-313, Интер Комерц **Гевгелија** 034/213-872